

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

17.10.2014
OSLO

Re: Justisdepartementets forslag vedrørende kriminalisering av visse handlinger knyttet til væpnet konflikt (fremmedkrigere)

Ved en inkurie ble det ikke levert en høringsuttalelse fra Flyktningshjelpen til ovennevnte lovforslag. Lovforslaget har blitt ytterligere aktualisert gjennom FNs sikkerhetsrådsresolusjon 2178 fra september i år om samme problematikk. Flyktningshjelpen ønsker å understreke viktigheten av at kampen mot radikalisering og voldelig ekstremisme ikke får utilsiktede negative konsekvenser for humanitært arbeid og at ny lovgivning ikke bidrar til å undergrave internasjonal humanitærrett.

Flyktningshjelpen har i flere år tatt en ledende rolle i arbeidet med å utrede hvilke konsekvenser antiterroriltak har på humanitært arbeid. På anmodning fra FNs Inter-Agency Standing Committee (IASC), leverte Flyktningshjelpen og OCHA i 2012 den første uavhengige og omfattende analysen av hvordan antiterroriltak har negative virkninger på humanitært hjelpearbeid. Rapporten dekker 15 jurisdiksjoner (deriblant Norge) og dokumenterer hvordan antiterroriltak påvirker humanitære aktører og deres operasjoner. Flyktningshjelpen leder, på vegne av IASC, arbeidet med å utvikle egnede internkontrollverktøy mot antiterror for humanitære aktører i tråd med de humanitære prinsipper og internasjonal humanitærrett. Gjennom vårt arbeid opplever vi at utilsiktede sidevirkninger av enkelte lands antiterrorregulering truer med å uthule våre ansattes rettsikkerhet. Innføringen av stadig nye kontrolltiltak for å imøtekomme antiterrorreguleringer er også meget ressurskrevende og noen ganger umulige å innfri uten å risikere å utsette ansatte for fare. I økende grad opplever ansatte som jobber med å oppfylle donorkrav å bli mistenkeliggjort som vestlige spioner.

Flyktningshjelpen mener at all antiterrorrelatert lovgivning må tydeliggjøre at nødhjelpsarbeid som drives i tråd med de humanitære prinsipper og internasjonal humanitærrett ikke er ulovlig. Flyktningshjelpen frykter at det økende fokuset på antiterrorregulering vil underminere humanitære aktørers evne til å bistå de mest sårbare i områder med væpnet konflikt. Flyktningshjelpen støtter helhjertet regjeringens uttalelse i Prop. 1 S (2014/15) «Kjernen i humanitær innsats er å redde enkeltmenneskers liv, lindre nød, fremme og beskytte menneskerettighetene og sikre menneskelig verdighet uavhengig av etnisk bakgrunn, kjønn, alder, funksjonsevne, religion eller politisk tilhørighet. Den humanitære innsatsen er basert på de fire prinsippene om humanitet, nøytralitet, upartiskhet og uavhengighet.» Ingen ønsker en situasjon hvor den humanitære innsatsen blir satt på vent fordi hjelperen frykter straffeforfølgelse.

Vi oppfordrer Justisdepartementet til å ta en ledende rolle i å sikre en balansert tilnærming til antiterroriltak i tråd med Norges forpliktelser og støtte til de humanitære prinsipper. Vi ser fram til en god dialog med departementet framover om hvordan man kan sikre at det humanitære arbeidet ikke rammes av antiterrorlovgivning.

Vennlig hilsen
På vegne av Flyktningshjelpen

Marte Gråff Jenssen
Seniorrådgiver i internasjonalt påvirkningsarbeid